కనుపించని మంటలు

ఆమె మళ్ళీ కనిపించింది.

కనిపిస్తుందని అనుకోలేదు. అసలు ఆ ఆలోచనే నా మనసులో లేదు. నేను కలుసుకో బోయే వ్యక్తుల గురించి ఆలోచిస్తున్నాను. నా ప్రక్కన అప్పుడు రాజేంద్ర కూడా వున్నాడు.

టిక్కెట్లు తీసుకుని ప్లాటుఫారం మీదికి వచ్చాము. ఈస్టుకోస్టు బయలుదేరడానికి సిద్ధంగా వుంది. రైలు నిండా అంతగా మనుషులు లేరు. తెలిసినవాళ్ళు ఎవరయినా కనపడతారేమో నని రైలు పొడవునా ఒకమారు ఇద్దరం కలిసే నడిచాము. ఎవ్వరూ కలవలేదు. చివరకు లేడీస్ కంపార్టుమెంటులో ఎక్కాము. అలా ఎక్కడానికి కారణం ఒక మగాడు. కిటికీ వారగా కూర్చుని ఏదో పత్రిక చదువుకుంటున్నాడు.

లోపలకు వెళ్ళగానే మూలగా కూర్చున్న ఆమెను చూడగానే ఆశ్చర్యమయింది.

అవును ఆమే. కిటికీలో నుంచి అవతల పట్టాల మీద రొద చేస్తున్న రైలు ఇంజన్ని, స్టేషన్ పంపు దగ్గర నీళ్లు పట్టుకుంటున్న స్త్రీలను చూస్తోంది.

కావాలనే రాజేంద్రతో ఏదో మాట్లాడాను. నా వయిపు చూసింది.

వెంటనే చూపును మరల్చుకుంది బయటకు.

ఆమెకు ఎదురుగా ఉన్న సీటుమీద ఇద్దరం కూర్చున్నాం.

ఆ పెట్టెలో ఇంకెవరో ఇద్దరు ఆడవాళ్లు కూర్చున్నారు. నేను రాజేంద్రతో కావాలనే ఒక అమ్మాయి గురించి మాట్లాడుతున్నాను. ఆమె అప్పుడప్పుడు నావైపు చూసి మళ్ళీ దృష్టిని రైలింజను వైపు మరలుస్తోంది.

ఉన్నట్టుండి నా మాటలు ఆగిపోయాయి. అందుకు కారణం ఒక రైల్వే ఉద్యోగి. "మాస్టారూ" అని పిల్చాడు నన్ను. ఆయన వయిపు చూశాను.

"ఇది లేడీస్ కంపార్టుమెంట్. మీరు మరో చోటుకి వెళ్ళి కూర్చోండి" అన్నాడు బయటనే నిలబడి.

అయిష్టంగానే లేచి నిల్చున్నాము. ఆమెను వదిలి వెళ్ళాలంటే మనస్కరించలేదు. ఏమైనా విజయవాడ వెళ్లేలోపల ఆమెతో మాట్లాడాలని నా ప్రయత్నం. కాని అది మధ్యలోనే చెడి పోయింది. నేను దిగి పోతుండగా ఆమె నాకేసి అదోలా చూసింది. అప్పుడు ఆమె చేతుల్ని చూశాను. ఆమె చేతుల మధ్య ఒక లావుపాటి బుక్ ఉంది. మరో కంపార్టుమెంటులో ఎక్కాము.

రైలు కదిలింది.

అప్పుడు నేను రాజేంద్రకు ఆమె గురించి చెప్పాను.

ఏమని చెప్పాను?

నిజానికి ఆమె ఎవరో నాకు తెలియదు. ఇంతకుముందు కొన్నిసార్లు ఆమె నాకు ఒక ప్రత్యేకమయిన వ్యక్తిగా కనిపించింది.

మూడేళ్ల క్రితం దుర్గాప్రసాదుగారింట్లో పెళ్ళికి వెళ్లినప్పుడు ఆమె నన్ను కలిసింది. అప్పుడు మేమిద్దరం మాట్లాడుకోలేదు.

పెళ్లికి వచ్చిన అమ్మాయిలతో మాట్లాడుతూ అప్పుడప్పుడు ఆమె నాకేసి చూసిన తీరు నన్ను బాగా ఆకట్టుకుంది. ఆమె నన్ను ఆకర్షించాలని ప్రయత్నించినట్టు అనిపించింది. నా వూహ నిజమో, కాదో నాకు తెలియదు.

రాత్రి ఒంటిగంటకు పెళ్ళయిపోయింది. వెంటనే వెళ్ళిపోయిందామె.

ఆ తరవాత నెల రోజుల వరకూ కనిపించలేదు.

నేను ఒక అద్దె ఇంటి కోసం వెతుకుతుండగా ఒక రోజున ఆమె రిక్షాలో వెళుతూ

కనిపించింది. రిక్షాలో ఒక సూట్కేసు కూడా ఉంది. రిక్షా నన్ను దాటి వెళ్ళగానే గృహాన్వేషణ కార్యాన్ని వదిలి సైకిలు వేసుకుని ఆమె వెనుకే బయల్దేరాను. ఆమె ఇల్లు ఎక్కడో తెలుసుకోవాలి.

ఆమె నా ప్రయత్నాన్ని గ్రహించినట్టుంది. కొన్ని మెలికలు తిరిగిన తరువాత రిక్షా ఒక ఇంటి ముందు ఆగింది. ఆమె సూట్కేసుతో దిగి ముందుకు నడిచింది. ఆ ఇంట్లోకి వెళుతుందేమో అనుకున్నాను. ఆమె దిగిన చోటున ఉన్న ఇల్లే వాళ్ళది అని నేననుకోవాలని ఆమె వూహ అయివుండవచ్చు. కాని అలా జరగలేదు. నేను ఆమెను వెంబడించాను. ఇంకో రెండు సందులు తిరిగి ఆమె ఒక ఇంట్లోకి చరచరా వెళ్ళిపోయింది. చాలా సేపు నేను ఆ సందు మొదట్లో నిలబడ్డాను. కాని ఆమె బయటకు రాలేదు. ఆమె ఉంటున్నది ఆ ఇంట్లోనే అనుకుని వెళ్ళిపోయాను. ఏదో ఏదో పెద్ద కార్యాన్ని సాధించిన తృప్తి కలిగింది.

ఇంతకీ ఆమె ఎవరు? ఏం చేస్తూ ఉంటుంది?

అప్పట్లో ఇలాంటి ప్రశ్నలకు జవాబులు దొరకలేదు.

రైలు విజయవాడ స్టేషనులో ఆగింది.

దిగాము.

టిక్కెట్లు ఇచ్చి బయటకు రాగానే ఆమెతో మాట్లాడుతున్న శివనారాయణ కనిపించాడు. అతను నాకు తెలుసు.

నాకు సంతోషం కలిగింది. శివనారాయణ ద్వారా ఆమె గురించిన వివరాలు తెలుసుకోవచ్చు.

నేను వాళ్ళ దగ్గరికి వచ్చేసరికి ఆమె అతన్నించి దూరంగా వెళ్ళి ఒక రిక్షా మాట్లాడుకుని ఎక్కి కూర్చుంది.

శివనారాయణను పలకరించాను. అతను మంచి ఫోటోగ్రాఫర్. ఏవో ఫోటోలు తీయ డానికి వచ్చాడట.

"ఇప్పుడు నీతో మాట్లాడిన అమ్మాయి ఎవరు?" అడిగానతన్ని.

"రాణి!"

"ఏం చేస్తూ వుంటుంది?"

"ఏదో కాన్వెంటులో టీచరుగా చేస్తోంది"

"ఎక్కడ?"

"ఈ వూళ్ళోనే"

"రోజూ గుంటూరు నుంచి ఇక్కడికి వస్తుందా?"

"అవును" అన్నాడతను.

నాకు ఎందుకో ఆమె టీచరు ఉద్యోగం చేస్తున్నదంటే నమ్మశక్యం కాలేదు. అందుకు

కారణం ఆమె తనని అలంకరించుకున్న తీరు.

మెడలో గోల్డు గొలుసుకు పెద్ద లాకెట్... పువ్వుల జాకెట్టు... రంగు వెలిసిన టెర్లిన్ చీర. చేతులకు గాజులు లేవు. గుంటలు పడిన కళ్ళు. బుగ్గలమీద నల్లని మచ్చలు... సన్నగా పొడవుగా వుంది.

"ఎందుకు ఆ అమ్మాయి గురించి ఇలా అడుగుతున్నావ్?" శివనారాయణ నవ్వుతూ అడిగాడు. అతడి నవ్వుతోనే అతను నాకు అబద్ధం చెపుతున్న విషయం బయటపడుతుంది. అయితే శివనారాయణకు ఆమె ఏం చేస్తున్నదీ తెలిసి వుండాలి.

"ఏం లేదు. ఇంతకుముందు ఒక పెళ్ళిలో కలిసింది. తరువాత మళ్ళీ ఇదే చూడడం. అందుకని అడిగాను"

"అలాగా" అని వెళుతున్నానని సిటీ బస్సు రాగానే ఎక్కి వెళ్ళిపోయాడు శివనారాయణ.

రాజేంద్ర, నేను ఒక రిక్షాలో ఎక్కాము.

నా ఆలోచనలన్నీ రాణి మీదే ఉన్నాయి. లోతుకుపోయిన కళ్ళలో గూడు కట్టుకున్న విషాదం నా కనులముందు అనుక్షణం కనిపిస్తూంది.

ఆమె నవ్వగా ఇంతవరకూ చూడలేదు.

జీవితంలో ఆమె నవ్వుకు నోచుకోని మనిషా?

వయసు చిన్నదే! ఇంత చిన్న వయసులోనే ఆమె ఎందుకలా ఉంటూంది?

ఆ రోజంతా ఆమె గురించి ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాను.

ఇంతకూ విజయవాడ వెళ్ళిన పని కాలేదు. కనీసం ఆమెను చూశానన్న సంతృప్తి అయినా దక్కింది.

ఆ తరవాత చాలా రోజుల వరకూ నేను ఆమె గురించే ఆలోచించాను. రోడ్ల మీద నడుస్తున్నా ఆమె ఎక్కడయినా కనిపిస్తుందేమోనని చూడడం మొదలుపెట్టాను. కనిపించలేదు.

చివరకు ఇంతకుముందు నేను చూసిన ఆ ఇంటికి వెళ్ళాను. ఆ ఇంట్లో ఎవరూ లేరు. తాళం వేసి వుంది. ఆరా తీయగా ఆ ఇంట్లో ఈ మధ్యనే ఎవరో స్టూడెంట్లు ఖాళీచేసి వెళ్ళారని తెలిసింది.

ఇక ఆమె కనిపించదేమో అనుకున్నాను.

ఇలా అనుకున్న నాలుగు రోజులకే ఒక పేటలో రిక్షాలో వెళుతుండగా కాలువ పక్కగా ఉన్న ఒక గుడిసెలోకి వెళుతూ కనిపించింది.

నాకు ఆశ్చర్యమయింది.

ఆమె ఇలాంటి ఇంట్లో ఉంటుందా?

ఆరోజు సాయంత్రం నేను కాలినడకన అటువయిపు వెళ్ళాను. గుడిసె బయట కుక్కిమంచంలో ఒక విధవామె మూలుగుతూ పడుకుని ఉంది. ఆమె చాలా బలహీనంగా

మరో మూడు రోజుల్లో చనిపోయేలా కనిపించింది. పదమూడేళ్లు దాటిన నలుగురు మగపిల్లలు, అప్పుడే ఓణీలు వేస్తున్న ఒక ఆడపిల్ల బయట కూర్చుని ఏవో పనులు చేసుకుంటూ కనిపించారు. ఆ ముగ్గురు మగవాళ్ళలో ఒకతనికి ఒక కాలు లేదు.

వాళ్ళు ఉన్న స్థితి చూస్తే నాకు కళ్ళు తిరిగాయి. వీళ్ళందరినీ ఆమె పోషించాలేమో అనుకున్నాను.

ఆరాత్రి నాకు భోజనం సయించలేదు.

అప్పుడు ఆమె చేస్తున్న పనేమిటో నాకు సులభంగానే అర్థమయింది.

ఒళ్ళమ్ముకుంటూంది.

మన దేశంలో ఆడది తను బ్రతకటానికయినా పదిమందిని బ్రతికించటానికయినా అదేకదా పెట్టుబడిలేని వ్యాపారం.

నా అంచనా సరయినదేనని ఆ మరుసటిరోజున తెలిసింది.

సాయంత్రం నేను, సుబ్బరాజు సెంటర్లో నిలబడి ఉన్నాం. సరిగ్గా ఒక రిక్షాలో మా ముందునించి వెళుతూ కనిపించింది రాణి... ఆమెన్ను వాడికి చూపించి "నీకు తెలుసా ఆమె?" అడిగాను.

"అది నాకెందుకు తెలియదు? రాణి అని ఒక పెద్ద హేండ్... డామ్ చీప్... నైటుకి ఇరవై" అన్నాడు.

సుబ్బరాజు చెప్పింది నిజమే అయినా నాకెందుకో ఆ మాటలు వినడం బాధనిపించింది.

ఆ తరువాత ఆమె అనుకోకుండా బస్సుడిపో దగ్గర రాత్రివేళ కనిపించింది... ఒక ఫ్రెండుని బస్సు ఎక్కించి వస్తున్నాను... ఆమె ఎక్కడినుంచి వస్తోందో...

గబగబా నడిచొస్తోంది.

నేనూ అంతే వేగంగా నడిచి ఆమెను కలుసుకున్నాను. రోడ్డు వారగా ఆగి ఉన్న రిక్షా దగ్గరకు వెళ్ళబోతూంది.

"ఏమండీ" పిలిచాను.

వెనక్కు తిరిగింది.

ఏమిటన్నట్టు చూసింది.

పక్కన నడుస్తూ అడిగాను– "నేను మీకు గుర్తున్నానా?"

"గుర్తున్నారు– ఒక పెళ్ళిలో కలిశాం" చిన్నగా అంది.

ఆమె అలా అన్నందుకు నాకు చాలా సంతోషమయింది.

తరవాత ఏమి మాట్లాడాలో నాకు తెలీలేదు. ఎన్నో వివరాలు అడుగుదామనుకున్నాను. కాని నాకు మాట పెగలి రాలేదు.

పాంటు జేబులోనించి పర్సు బయటకు తీశాను. అందులోని యాభై రూపాయల

నోటును తీసి ఇది ఉంచండి" అన్నాను ఆమె కందిస్తూ...

"ఇప్పుడు మీ వెంట వచ్చేదా?" అన్నది తీసుకోకుండానే.

నా గొంతు తడారిపోయింది.

"ఎందుకు?" అన్నాను.

"మీరీ డబ్బు ఎందుకిస్తున్నారు?"

"వూరికే. మీరు నా గదికి రానవసరం లేదు... మీ ఫామ్లీ పరిస్థితి నాకు తెలుసు. నన్ను కొంత సాయపడనివ్వండి. సాటి మనిషిగా- అంతే" అన్నాను.

ఆమె ఇక నాతో ఏమీ మాట్లాడకుండా రోడ్డు పక్క ఖాళీగా వెళుతున్న రిక్షాను ఆపి ఎక్కి వెళ్ళిపోయింది.

నా చేతిలోని యాభై రూపాయల నోటు అలాగే ఉండిపోయింది.

ఆమె అభిమానానికి విస్తుబోయాను... ఎంత నిజాయితీ...

ఆమెకు సహాయపడాలంటే ఒక్కటే మార్గం. ఆ రాత్రంతా బాగా ఆలోచించాను. తెల్లవారగానే సుబ్బరాజు గదికి వెళ్ళాను.

"ఏం బ్రదర్ ఇలా వచ్చావ్?" నవ్వుతూ అడిగాడు.

"పనుండే వచ్చాను"

"రాణి కావాలి ఈ రాత్రికి"

"నిజంగానా!" ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు సుబ్బరాజు. నేను ఎలాంటి మనిషినో అతనికి బాగా తెలుసు.

"నిజం"

"దాన్దేముంది. రాత్రి పదిగంటలకు నీ గదికి పంపిస్తాను" నా భుజం తడుతూ అన్నాడు.

కొంచెం సేపు అతని గదిలో ఉండి తిరిగొచ్చాను.

ఆరోజు ఆఫీసులో పని సరిగా చెయ్యలేక పోయాను. రాత్రి నా గదికి వచ్చే రాణి గురించే నా ఆలోచనలు.

ఎనిమిది గంటలకే హోటల్లో భోజనం చేసి గదికి వచ్చాను. సిగరెట్టు మీద సిగరెట్టు కాలుస్తూ రాణి కోసం ఎదురు చూస్తున్నాను.

పది గంటలు దాటుతుండగా నా గది తలుపులను తట్టిన చప్పుడయింది.

తెరిచాను.

ఎదురుగా రాణి.

నన్ను చూడగానే ఆమె ముఖంలో ఆశ్చర్యం!!

"మీరా!"

"అవును" అన్నాను నవ్వుతూ.

నా గదిని పరిశీలిస్తూ అలాగే నిలబడిపోయింది.

"రా. ఇలా కూర్చో" అన్నాను కుర్చీ చూపిస్తూ.

"నేను కూర్చోను. మీరు నాకిచ్చే డబ్బు ఇలా ఇవ్వండి. వెళ్ళిపోతాను" అన్నది.

"అదేమిటి?"

"అవును. మీరు నాకు సహాయం చేయటానికే పిలిపించారని తెలుసు... అందుకోసం మీరు నీతి తప్పటం ఎందుకు? నా మూలంగా ఒక మంచి మనిషి ఈ రొంపిలో దిగటం నేను సహించలేను. అంతకంటే వూరికే మీ దగ్గర్నించి ఆ డబ్బును సంతోషంగా తీసుకుంటాను" అన్నది.

చాలా సేపటి వరకూ ఏమీ మాట్లాడలేకపోయాను.

ఎంత విస్తృతమైన ఆలోచన!

పరిస్థితులే ఈమెను ఇలా దిగజార్చకుండా ఉన్నట్లయితే ఈమె ఎంతటి మహోన్నతమైన స్త్రీ అయి ఉండేది.

టేబులు మీద పర్సు అందుకుని వంద రూపాయల నోటు తీసి ఆమెకు ఇచ్చాను. తీసుకుని తన హేండ్‌బేగ్‌లో పెట్టుకుంది.

తెరచి ఉన్న తలుపుల గుండా లోపలకు వస్తున్న గాలికి ఆమె ముంగురులు కదలుతున్నాయి.

ఆమె ముఖంలోకి పరీక్షగా చూశాను.

జీవం లేదు. కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతున్నాయి.

ఆమె చేతులు జోడించింది.

"నాదొక మనవి... మీరు ఇక ముందు ఇలాంటి పనులు చెయ్యకండి... నాలాంటి వాళ్ళకు సహాయ పడటానికి ప్రయత్నించకండి. ఎందుకంటే ఈ దేశంలో నాలాంటి నిర్భాగ్యులు ఎంతోమంది ఉన్నారు. వాళ్ళందరికీ సహాయపడటం సాధ్యంకాని పని. మాలాంటి వాళ్ళను ఇలాగే కుళ్ళనివ్వండి. ఈ దేశంలో పరిస్థితులు మారనంత వరకూ మాలాంటి వాళ్ళ బ్రతుకులు ఇలా రంగువెలిసినబొమ్మలు, ఈ బొమ్మల పట్ల రవంత సానుభూతి ఉంటే అంతే చాలు" అంటూ నమస్కరించి, వస్తున్న దుఃఖాన్ని బలవంతాన ఆపుకుని నా గదిలో నించి బయటకు పరుగుదీసిందామె.

(18-7-1979 ఆంధ్రప్రభ వారపత్రికలో ప్రచురితం)